

Z cizích revuí.

Revue d'Artillerie, ročník 53 — T. 106.

ZÁŘÍ 1930.

1. Studie konkrétního případu užití dělostřelectva v útoku.

Autor probírá v této studii podrobně problémy dělostřeleckých přesunů a provedení často choulostivých dělostřeleckých palb za útoku. Pojednává zevrubně o střelbě na drátěné překážky, o pohyblivé palebné přehradě a o palbě metné.

Úspěšná činnost dělostřelectva bude ve všech těchto případech závislá na metodické přípravě, na předvídavosti a na činorodém jednání během akce. Zdůrazňuje nutnost, aby se i záložní důstojníci snažili řešit podobné úkoly, ať již z vlastního popudu nebo v občasných školách a kursech; za války bude jim toho nezbytně třeba.

Je nepopiratelné, že dělostřelectvu schází dosud zběhlost v manévrování palbou a materiálem. Je-li tento manévr svědomitě připraven a dokonale proveden, zaručuje pěchotě plně účinnou podporu dělostřelectva za každé akce.

2. Ochrana proti plynům. Mjr. A. R. Grenouillet a por. A. H. Du-bourdieu.

Článek podává podrobnou recenzi studie o ochraně proti plynům, jež vyšla v německém časopise Heerestechnik v březnu 1930 a jejímž autorem je známý odborník na tomto poli dr. Hermann Büscher, který byl po několik let šéflékařem arse-nálu v Brelouhu (Prusko), kde za války bylo zhotoveno na statisíce tun plynového střeliva.

Dr. Buscher je přesvědčen o tom, že se přes všechny mezinárodní úmluvy objeví v příštích válkách plyn znovu, a to jako jeden z nejúčinnějších bojových prostředků. Bude ho použito všeobecně nejen proti bojujícím, nýbrž i proti obyvatelstvu daleko v zápoli.

Studie obsahuje celkem tři stati. První z nich podává všeobecné údaje o plynech a jejich účinku, druhá jedná o ochraně a třetí o péči o osoby onemocnělé plynem.

I. Na několika typických příkladech ze světové války demonstruje nezbytnost, aby obyvatelstvo dovedlo s ochranným materiálem zacházet a aby mu věnovalo svou důvěru. Hamburská továrna Hugo Stolzenberg prodává instrukční skříňku s 12 zkumavkami naplněnými nejvšeobecnějšími bojovými plyny. Do skříňky je vložena brožurka, sestavená dr. Büscherem, která obsahuje vše, co by měl každý o chemické válce a bojových plynech vědět. Účinek obyčejných, nejedovatých plynů se demonstruje ve zvláštních komorách, účinek plynů jedovatých se zkouší na zvířatech. Pokusy, které byly prakticky provedeny s muži, ženami a dětmi, byly jednoduché, poučné, snadno pochopitelné a měly jediný cíl: poučit a získat důvěru. Všeobecně poučovat nutno začít již ve školách.

II. Z podnětu Červeného kříže v Ženevě byla zřízena mezinárodní komise pro ochranu civilního obyvatelstva proti chemické válce. Na schůzi této komise v Římě 1929 podal zástupce Francie návrh na kolektivní obranu, v níž proponuje: a) k ochraně velkých měst zřídit aspirační systém, jímž by se přiváděl čistý vzduch ze vzdálenosti 30—40 km. b) k ochraně obyvatelstva zřídit úkryty až 10 metrů pod zemí, které by byly obyvatelstvu nejen úkrytem, ale i asylem, kde by bylo možno pracovat v plném bezpečí.

Tento návrh dr. Büscher zavrhuje. Pokládá za zásadní omyl, stavěti úkryty velkých rozměrů. Ve skutečnosti nutno přihlížeti k důležitému psychologickému momentu, kterým je panika. Lze si velmi snadno představit účinek slov: plyn, je cítit plyn! Každý by se snažil co nejdříve dostihnouti východu, plyn by pronikl do úkrytů a tam dokonil dílo zkázy.

Obyvatelstvo nechť se pohybuje volně, mimo úkryty, ať je organizována do důsledků hlásná služba; budou-li tato opatření doplněna vhodnými ochrannými prostředky, zdá se, že budou účinnější než opatření navrhovaná Francií ústy jejího zástupce.

S hlediska čistě vojenského nelze si mnohdy myslet, že by bylo lze uvažovat o úplné hromadné ochraně proti plynům. Nelze často mluvit ani o úplné ochraně jednotlivce proti všem nebezpečím plynu, a to proto, že požadavky ochrany jsou podřízeny nezbytnostem vojenským.

Částečná ochrana maskou ztěžuje bojovým pohyb, celková ochrana, která by se dala uskutečnit zavedením zvláštního oděvu, vylučuje veškerý pohyb. Snad v ojedinělých případech (pozorovatelé) dá se jí užíti.

Jediné transparentní masku s volným výhledem pokládá dr. Büscher za nejvhodnější. Velmi výstižně praví, že pozoroval při několika příležitostech v Brelohu, jak děti, spatřivše rodiče s nasazenými maskami, počaly křičet a utíkaly od nich. Masku má dodati důvěry, ne buditi dojem hrůzy.

III. Především je třeba, aby byl potírán názor, že není dostatek účinných prostředků, které by chránily před účinkem bojových plynů. Propagandou, zpeštěnou příklady a hlavně promítáním vhodně volených propagačních filmů, nutno vychovati kriticky a nezaújatě široké vrstvy obyvatelstva. Nezbytným požadavkem, jehož vyžaduje úspěšné ošetřování a léčení osob onemocnělých bojovým plynem, je dostatek odborně vzdělaných lékařů, ovládajících dokonale patologii a terapii bojových plynů, jakož i dostatečný počet vycvičeného pomocného personálu, vyba-veného co nejdůkladněji všemi nezbytnými prostředky.

Avšak i obyvatelstvo samo přispěje k účinné ochraně proti chemické válce hlavně tím, že ochotně a s důvěrou přijme nařízení a prostředky, jimiž bude tomuto novému nebezpečí čeliti.

3. Dělostřelectvo v ofenzivě za války posiční.
Z německého*) přeložili mjr. H. Brunnet a kpt. N. Aizler.

Článek pojednává o místní akci Němců proti Rusům 27. září 1916 v úseku Korytnica—Swiniuchy. Měla za účel vypudit nepřítele ze souvislého systému zákopů, jehož se Rusové neočekávaným způsobem zmocnili.

Ztráta těchto zákopů, které se klínovitě zářily do německých obranných linií, působila Němcům mnoho nepříjemností.

Div. generálu Beckmannovi byl svěřen úkol znovu dobýti ztraceného terénu. Za tím účelem byla Beckmannova divise zesílena dvěma divisemi; dělostřelectva bylo celkem 60 baterií a 1½ setniny minometů. Předběžné práce dělostřelecké byly svěřeny dvěma na slovo vzatým odborníkům (pplk. Dittrichovi a Pelzelovi). Ke článku jsou přiloženy podrobné rozkazy pro dělostřelectvo, jež mohou býti pokládány po každé stránce za vzorné.

V určený den a hodinu počalo dělostřelectvo připravovat útok. Vše se s počátku vyvíjelo tak, jak bylo předvídáno. Jen na obou křídlech útočící skupiny byla pěchota zadržena v postupu ruskými bateriemi. Soustředěnou dělovou palbou byly tyto baterie později neutralisovány. Po zdařilé spolupráci pěchoty a dělostřelectva zdařila se tato akce bez značnějších ztrát.

*) Z plk. Bruchmüllera: Die Artillerie beim Angriff im Stellungskrieg.

Poznatky. Nedostatek času nepřipustil, aby přesně byla zjištěna všechna palebná postavení nepřátelských baterií. Velitelství pamatovalo sice na neutralisaci i těchto nepřesně zjištěných baterií. Přes všechna opatření nepodařilo se tyto baterie neutralisovat. Následek toho byly značné ztráty u pěchoty. Z toho vysvitá požadavek, aby za útoku byly nezbytně všechny baterie umlčeny tak, aby neškodily postupu pěchoty.

Manévr palbou byl co nejúplněji přizpůsoben obrannému zařízení nepřitele. Ten byl současně zasypáván střelami dopadajícími zepředu, z boku a v části severní dokonce i zezadu.

Okolnosti vynutily si několik zvláštních opatření pro pohyblivou palebnou přehradu. Byly střeleny celkem tři pohyblivé palebné přehrady, v různých směrech a nestejnými rychlostmi. Po prvé a úspěšně bylo na nahodilé odpory střeleno bateriemi, jejichž hlavním úkolem byla střelba pohyblivé pal. přehrady.

4. Obléhání Gibraltaru. Robert Laulan.

Zde je reprodukován rukopis, uschovaný v knihovně válečné školy v Paříži, popisující první obléhání Gibraltaru vojskem francouzsko-španělským. Redigován a podepsán je gen. poručíkem de Vaultem (1717—1790). Kromě poutavého líčení válečných událostí je pozoruhodný hlavně tím, že obsahuje nejzajímavější ukázky z korespondence královských dvorů a velicích generálů.

5. Několik aforismů o dělostřelectvu. Autor neudán.

18. století, zvláště sedmiletá válka, prokázala způsobem nad jiné přesvědčivým důležitost a užitečnost dělostřelectva v boji. Tento poznatek dal v tehdejších vojenských kruzích podnět k prudkému sporu mezi odpůrci a přívrženci této zbraně. I pro válečníka, jakým byl Guibert, bylo dělostřelectvo jen pomocným bojovým prostředkem.

Mezi přívrženci sluší jmenovati především Du Telle, jehož dílo o užití dělostřelectva mělo na samého Napoleona trvalý vliv.

Pére Daniel (Dějiny francouzské milice) tvrdí, že „pluk královského dělostřelectva je hlavním nervem války“.

Bedřich II.: „Vynálezce střelného prachu změnil způsob, jak vésti válku: jediné převahou palby dosáhneme vítězství.“

„Za časů Turenna, Condé, Luxembourgera přinášela vítězství síla — nyní rozhoduje dělostřelectvo.“

Napoleon I.: „Čím zdatnější je pěchota, tím více je třeba ji chrániti a podporovati dobrým dělostřelectvem.“

„Scházelo mně u Lipska jen 30.000 střel a byl bych se stal pánem světa.“

Generál Okuněv 1836 předvídá úplnou změnu taktiky a nerozpakuje se tvrdit, že dělostřelectvo se stane zbraní hlavní.

Generál Ambert 1864 a plk. Leval 1873 jsou toho názoru, že dělostřelectvu připadne v budoucích válkách jedna z nejdůležitějších úloh.

Studie všeobecné taktiky (Ministerstvo války 1893 — Hlavní štáb). (Náčelník hl. štábu: generál de Miribel.)

Str. 20: Dělostřelectvo začíná útok, připravuje útok jiným zbraním a ukončuje boj.

Dělostřelectvo je podkladem taktiky, osou manévru a je kostrou bojiště. Pod ochranou této zbraně pracují zbraně jiné. Během taktického průzkumu, který předchází boj, je třeba stanoviti předem postavení dělostřelectva, která jsou diktována terénem. Jiné zbraně podřídí své uclnění rozmístění dělostřelectva.

Škpt. Karel Šafář.

Wehr und Waffen, červen 1931.

Generalleutnant a. D. Spemann: Velitelské otázky dělostřelecké III.
Ochrana palbou za postupu.

Kde dělostřelectvo na pochodu zařadíme, je vlastně docela podřadná otázka. Oddíly však netrhejme, ve valném voji zařadíme dělostřelectvo co nejvíce vpředu a motorisovaným oddílům dejme pochodovati na nejlepších cestách.

Nejdůležitější věc je, aby postupu byla stále zajištěna vydatná podpora palbou.

Baterie umísťujeme v hotovostním postavení jen tehdy, může-li být pochod ohrožen nepřítelem. Jinak je to plýtvání silami a časem.

Neotálejme nikdy zasadit i dalekonosné dělostřelectvo k rušení nepřítele palbou na velké dálky.

Obrana.

V obraně třeba přihlížet při volbě posice hlavně k dělostřeleckým pozorovatelnám.

Dělostřelectvo lze někdy výhodně vysunout až k přednímu okraji hlavní posice — je-li nepřítel na postupu — abychom jej již na velké dálky rušili palbou.

Jsou případy ze světové války, kdy dalekonosné baterie byly umístěny před polním dělostřelectvem, aby dobře využily své donosnosti.

Palebný plán pěchoty v obraně se buduje zdola nahoru. Pěchota jej vytvoří nejdříve sama, vyšší velitelské pak doplní svými prostředky.

U dělostřelectva je tomu opačně. Buduje svůj plán shora dolů. To znamená, že vyšší velitelé (divise, děl. brigáda) určí pásma působnosti event. i cíle pro palbu ničivou. Nižší dělostřelečtí velitelé přidělují pak jednotlivé úlohy oddílům a bateriím.

Spotřeba střeliva.

Autor důrazně varuje dělostřelectvo, aby se nezabývalo úlohami, které vyžadují příliš mnoho střeliva a které „nemoderně“ vyzbrojená německá armáda nebude s to za války splnit. K těmto úkolům řadí: dlouhé dělostřelecké přípravy před útokem, pohyblivé přehrady, přehradné a ničivé palby při každém sebemenším zneklidnění na frontě, příliš rozsáhlé plynové střelby.

Závěrem pobádá autor k bratrství zbraně pěší a dělostřelecké.

B.: Novodobý dělostřelecký průzkum.

Autor upozorňuje na používání aut při průzkumu. Kůň není jediným prostředkem, auto bude v brzku nepostradatelné.

Výhody aut: rychlejší a výkonnější než kůň, tím časový zisk, event. i časnější zahájení palby. Potřeba aut menší než koní. (Pomocné družstvo velitele baterie tvoří velký cíl, rozptýlí-li se, není dobrá spolupráce.) Pro baterii třeba 2 aut. Další výhodou je šetření personálu jak co do únavy, tak i co do počtu (nebude třeba koňáků).

Auto musí být ovšem přizpůsobeno i pohybu napříč terénem.

Oberleutnant Freytag: Denní otázky dělostřelecké v rudé armádě.

Sovětské dělostřelectvo je znovu na nejlepší cestě stát se mohutnou zbraní armády. Velký počet analfabetů znesnadňuje dosud výcvik.

Dělostřelectvo se dělí na plukovní, divisní, sborové, dělostřelectvo k dispozici HVOA. a protiletadlové.

Divisní dělostřelectvo (též lehké) má 1 pluk o 3 oddílech smíšeně vyzbrojených (76 mm lehké kanony a 122 mm lehké houfnice). Baterie má 3 děla.

Sborové dělostřelectvo (též těžké) má baterie po 2—3 dělech. (Kanony a houfnice od 107 do 305 mm.) Některé baterie jsou automobilisované.

Protiletadlové pluky jsou o 2—3 oddílech po 2—4 bateriích. 76 mm protilet. kanony jsou na autech.

U každého pěšího pluku je dělostřelecký oddíl plukovního dělostřelectva o 2 bateriích po 3 76mm kanonech. Je součástí pluku, nemá průzkumných orgánů. Je však snaha zavést je tak jako u dělostřelectva divisního.

O ostatním dělostřelectvu se autor nerozpisuje.

Málo se zmiňují Rusové o automobilisaci. Přes to však uveřejňují překlady cizích pojednání o této otázce, aniž sami k nim zaujali určité stanovisko.

Obzvláštní pozornost věnují výcviku nižších velitelů na redukované střelnici.

Zdá se, že v zimě 1930—31 vyřešili i otázku dopravy dělostřelectva ve vysokém sněhu.

Při zimním výcviku mají velikou důležitost lyže. Utvořeny byly „lyžařské oddíly“ k obsazování důležitých bodů. Dělostřelectvo je dopravováno na zvláštních lyžích, které se nasadí místo kol, nebo je naloženo na sáně. Maskování věnují velkou péči.

V rudé armádě převládá sice ofensivní myšlenka, cvičí se však pilně i užití vojsk za stabilisace.

U dělostřelectva se pilně cvičí boj proti tankům. Zásadou je, že do 1000 m přejímá tento úkol dělostřelectvo plukovní a praporeční, které střelí z otevřených postavení. Divisní dělostřelectvo může s úspěchem střelit na tanky do 2 km před frontou. Mluví se o „tankových přehradách“ (Tanksperr), střelených soustředěním oddílů na plochu 200×200 m. Přehraď jednotlivých baterií jsou neúčinné.

Spojení s pěchotou obstarávají jakési styčné oddíly, jejichž úkol připomíná spíše úkol předsunutých pozorovatelů.

Jezdecké baterie nemají těchto styčných oddílů organicky, mohou však být podle potřeby utvořeny. Takové však nedaly dobrých výsledků a je snaha vybavit i jezdecké baterie organicky styčnými oddíly, zesílenými 2—3 motocykly.

Na znalost určování povětrnostních vlivů začíná se klást veliký důraz.

Pro snazší pozorování časových šrapnelů v zasněžené krajině má být zaveden t. zv. „Zimní šrapnel“ s černým dýmem.

Stále větší důraz se klade na střelbu se zvukoměrným a plánoměrným zařízením. K výcviku velitelů v tomto oboru zřízeny zvláštní kursy, které prý se potkaly se zdarem.

Pěstuje se pilně i střelba s letcem.

Postavení dělostřelectva proti letadlům a způsob jeho užití se řídí podobnými zásadami jako u nás.

Ruské dělostřelectvo jde mohutnými kroky za zdokonalením a využívá všech způsobů a prostředků, aby přes veškeré obtíže, jež jsou mu v cestě, bylo brzy na výši jiných evropských dělostřelectev.

Oberst a. D. Fischer: Obrana proti tankům a doprovodné dělostřelectvo.

Autor diskutuje v svém článku s majorem Dänikerem o uvedeném problému, o němž pojednal před nějakým časem v Artilleristische Rundschau (5. ročník, sešit 1 a 4 a 6. ročník, sešit 2 a 5) a v Heerestechnik (ročník 8, sešit 10 a 11) a na něž odpověděl mjr. Däniker článkem „Kritické poznámky k problému výzbroje pěchoty“, uveřejněným v Militärwissenschaftliche Mitteilungen (květen—červen 1931).

Počet koní v Německu dne 1. prosince 1930.

Při posledním sčítání dobytka 1. XII. 1930 byl zjištěn úbytek koní asi o 100.000. Pak jsou uvedeny statistické údaje o hřibatech a koních. V onen den bylo v Německu 3.519.000 koní a 40.649 koní vojenských.

Dr. Ing. A. Stadie: Pozoruhodnosti na „Berliner Automobil-Ausstellung“ 19.—28. února 1931.

(Pokračování z čísla květnového.)

Dr. Ing. G. Traub: Zkušenosti ve stavbě silnic a při odvodňování na frontě ve Flandřích.

Dělostřelecko-taktické úlohy.

Pokračování 1. úlohy. Rozkazy velitele dělostřelectva. Další vývoj situace.

Důležité věci z cizích armád.

Cizí hlasy o chemické válce. (Pokračování z čísla květnového.)

Mírové počty podle branného statu cizích armád.

škpt. K. Krepl.

Rivista militare italiana, roč. V. (1931), čísla 1—4 (leden—duben).

X.: Dělostřelecké zkušenosti z války v Libyi.

V článku jsou sneseny zkušenosti z bojů proti arabským kočovníkům v italském Tripolisu a Cyrenaice. Tyto operace mají zcela ráz drobné války, vedené ovšem v neschůdném a písčitém kraji chudém na vodu a za obtížných klimatických poměrů. Způsob boje nepřítele je čistě individuální, hlavním jeho znakem je náhlé objevení, co nejrychlejší útok a rychlý ústup. Dělostřelectvo najde jen pohyblivé a okamžité cíle, nelze střílet na pásmo nebo ničivou palbu, neboť nepřítelem není užíváno opevňování terénu.

Pro pohybný boj se nejlépe osvědčila horská děla malé ráže (65 mm), nesená muly nebo v písčitých krajích velbloudy. Značně bylo užíváno téhož děla, vezeného na lehkém automobilu (dělo a obsluha) a následovaného druhým vozem s municí (200 ran). Nejlepší výsledky daly terénní vozy se čtyřkolovým pohonem. Ze střeliva je třeba dáti přednost nárazovým granátům a okamžitým zapalovačům. Šrapnel se neosvědčil, poněvadž časování brzdilo rychlost střelby a povětrnostní poměry jsou v Libyi vůbec nepříznivé pro použití časovaných střel.

Pro akce byly tvořeny skupiny složené z několika praporů (2—5), z 1—2 baterií, z 1—2 eskadron, z letectva a ze služeb. Skupina obyčejně pochodovala v několika proudech zajištěných jen na velmi krátké vzdálenosti. Dělostřelectvo bylo užíváno vždy decentralisovaně jako doprovodného, zpravidla bylo rozdělováno praporům. Pochodovalo v proudu vždy se záštitou a musilo být trvale připraveno k rychlému zahájení palby všemi směry. Nelze dobře mluvit o přípravě palby neb o dlouhém zastřelování; na rychle mizející živé cíle bylo nutno zahájit okamžitou přímou palbu s největší kadencí. Zpravidla řídil velitel baterie (čtyři) palbu ze samé blízkosti děl, často bylo třeba spokojiti se morálním účinkem, který byl ostatně na Arabů vždy značný.

Zasažení dělostřelectva bylo vždy náhlé a okamžité, na delší přípravy nebylo času. Pronásledování protivníka palbou bylo při jeho pohyblivosti a rozptýlenosti mrhání střeliva.

Palby na pásmo bylo užito zřídka, na př. na osady a oasy, zde též se mohlo stříleti někdy plynem. V celku se plynové střely nehodí k tomuto způsobu boje — značnou překážkou jsou povětrnostní poměry — i byla dávána přednost vrhání leteckých plynových pum s prchavými plyny.

Obrana libyjských hranic byla původně zajišťována řetězem pevnůstek (osádka: rota, četa děl, radiotel. stanice) se vsunutými hnízdy (četa) — vždy ohrazených překážkami. Od tohoto způsobu bylo upuštěno, poněvadž nevyhovoval rázu boje nepřítel: zůstala jen roztroušená opevněná zásobovací střediska (četa pěchoty, četa děl, radio) a vytvořeny pohyblivé skupiny, které vedou obranu ofensivně, t. j. napadají nepřítel podle hlášení středisk.

Děla v obraně mají podobný úkol — působí přímo často bočnou palbou, rychle a velkou kadencí.

Běžných střeleckých metod a polních neb i hrubých děl lze užití v stálých opevněních v přímořských oblastech, na př. v Tripolisu. Mjr. K. Svoboda.

Různé zprávy.

Vojenský časopis „Norsk Militaert Tidsskrift“, slavil letos stoleté výročí. Je tomu letos 100 let, co několik norských nadšených důstojníků se dohodlo, že budou vydávat vojenský odborný časopis. První číslo vyšlo v lednu 1831. V r. 1834 byl tento časopis převzat „Vojenskou učenou společností“. V letech 1856 až 1871 dostával dokonce již státní podporu. Od roku 1872 má nynější vzhled. Jeho archiv uchoval si spisy až z roku 1877.

Po celou tuto dlouhou dobu byl časopis bohatou studnicí duševní práce norského důstojnického sboru. Uveřejnil velké množství prací o dělostřelectvu. Jeho redakce dovedla udržeti stálý zájem o vo-

jenství rozepsáním soutěží. První soutěžová práce je z roku 1862 a pojednává o zavedení děl s lafetou z tažené oceli, poslední soutěž je z roku 1930 a je nade-psána: „Joffre-Lauresac. Strategicko-psychologická studie z prvních týdnů světové války“.

Časopis je skvěle veden a má vysokou odborně-vědeckou úroveň. K jubileu bylo vydáno slavnostní číslo s bohatým dějinným obsahem. Obrazová část přináší mimo podobizny redaktorů a titulní stránky časopisu v různých obdobích zvláště jednu stránku prvního vojenského spisu z roku 1644 a prvního vojenského spisovatele, polního kazatele Vjely Stuba. (MM. 1931, květen—červen.) —t.

Bibliografie.

9. Taktika.

(Pokračování.)

Rendulic: Die neue Gefechtsvorschrift (Zde o dělostřelectvu.) (Militärwiss. Mitteilungen roč. 62 (1931), červenec-srpen, str. 642 a září-říjen, str. 876.)

Spemann, gen.: Artilleristische Führungsfragen I. a II. (Wehr u. Waffen, roč. IX. [1931], čís. 4, str. 78 a čís. 5, str. 121.)

Stawiński Jerzy, mjr.: Zarys kształcenia i użycia sowieckiej artylerji pułkowej. (Przegląd art. roč. VIII., čís. 6, str. 551.)

Stetkiewicz Waclaw, inž.: Zagadnienie artylerji towarzyszącej. (Przegląd art. roč. VIII., čís. 5, str. 434.)

v. Taysen, gen.: Neuere französische Ansichten über den Artillerieeinsatz im Bewegungskriege. (Mil. Woch. roč. 116 (1931/2), čís. 1, sl. 12.)

Targa Spartaco, gen.: Divagazioni in fatto di addastramento e d'impiego dell' artiglieria. (Rivista di artiglieria e genio, roč. LXX., čís. 5, str. 579 a čís. 6, str. 735.)

10. Výchova dělostřelectva.

Bollati A.: L'artiglieria nella nuova istruzione austriaca per combattimento. (Rivista di artiglieria e genio roč. LXX., čís. 4, str. 455.)

Cochenhäusen, gen.: Gedanken über neuzeitliche Fussausbildung der Artillerie. (Aligem. schweiz. Militärzeitung roč. LXXVII (1931), seš. 7.) (Přednáška.)